

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi lannoiteverosta annetun lain muuttamisesta ja fosforilannoiteverosta annetun lain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen mukaan lannoiteveroa määrättäisiin kannettavaksi lannoitteen typpi- ja fosforisisällön perusteella. Veron määrä typpikiloa kohti olisi 2,90 markkaa ja fosforikiloa kohti 1,70 markkaa. Kun fosforilannoiteverosta annettu laki ehdotetaan samalla kumottavaksi, on

lannoiteverosta annettua lakia tarkistettava.

Esitys liittyy vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait tulisivat voimaan vuoden 1992 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Lannoitteista on kannettu lannoiteveroa vuodesta 1976. Nykyinen lannoitevero liittyy kiinteästi maataloustulolakiin (736/89), jonka nojalla määräytyy maatalouden osuus maataloustuotteiden vientikustannuksista sekä maatalouden tasapainottamismenoista. Lannoiteveron tuotolla on rahoitettu merkittävä osa edellä mainituista maatalouden osuuksista. Tämän lisäksi veron tuotosta on ohjattu osa puutarhatuotteiden ja ruokaperunan markkinoinnin edistämiseen.

Lannoiteveron määrä on vaihdellut vuosittain maatalouden vientikustannusosuuden ja maataloustuotteilta kerättävien markkinointimaksujen kertymän perusteella. Vuoden 1991 kesäkuun 16 päivästä lukien lannoitevero on ollut 35 penniä kilolta ja kuluvan vuoden syyskuun 1 päivästä lukien 60 penniä kilolta.

Veroa arvioidaan kertyvän kuluvana vuonna noin 450 miljoonaa markkaa. Lannoiteverosta annettu laki on voimassa vuoden 1994 loppuun.

Ympäristönsuojelun edistämiseen taloudellisten ohjauskeinojen avulla on kiinnitetty viime

vuosina yhä lisääntyvää huomiota. Useissa eri selvityksissä on todettu lannoitteiden aiheuttavan merkittäviä ympäristöongelmia. Muun muassa ympäristönsuojelun taloudellista ohjausta tutkinut komitea (komiteamietintö 1989: 18) totesi, että lannoiteverotuksessa tulisi ottaa huomioon myös ympäristönsuojelliset näkökohdat. Komitea ehdotti, että lannoitevero tulisi kohdistaa lannoitteen typpi- ja fosforisisältöön Ruotsissa ja Norjassa käytössä olevien mallien mukaisesti.

Fosforin osalta komitean ehdotus on toteutettu, sillä vuoden 1990 alussa voimaan tulleen fosforilannoiteverosta annetun lain (1120/89) mukaan fosforia sisältävistä lannoitteista kannetaan lannoiteveron lisäksi fosforilannoiteveroa. Vuoden 1991 alusta tuli voimaan pysyvä fosforilannoiteverosta annettu laki (1084/90). Veron määrä fosforikiloa kohti oli vuoden alussa 1,00 markkaa ja nousi 1,50 markkaan 16 päivästä kesäkuuta 1991.

Fosforilannoiteveron tarkoituksena on ohjata lannoitteiden valmistusta ja kulutusta ympäristöystävällisempään suuntaan sekä supistaa lannoitteiden kokonaiskäyttöä.

2. Maatalouden osuuden rahoittaminen

Vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityksen mukaan maataloudelta kerättävä osuus vientituesta ja tasapainottamismenoista on yhteensä 1 473 miljoonaa markkaa. Tästä määrästä on tarkoitus kerätä lannoiteverona noin 650 miljoonaa markkaa.

3. Ehdotetut muutokset

Nykyisessä muodossaan lannoitevero ei ota riittävästi huomioon lannoitteen ympäristövaikutuksia, vaan vero on lannoitteen sisällöstä riippumatta 60 penniä kilolta. Jotta maatalouden osuutta lannoiteverona kerättäessä myös ympäristöpoliittiset tekijät tulisivat nykyistä paremmin otetuiksi huomioon, olisi perusteltua muuttaa lannoitevero määrättäväksi lannoitteen typpi- tai fosforisisällön perusteella. Lannoiteveron tuotto käytettäisiin edelleen maatalouden osuuden rahoittamiseen.

Koska lannoiteverona kerättävä osuus on 650 miljoonaa markkaa, tulisi veroa kantaa typpikilolta 2,90 markkaa ja fosforikilolta 1,70 markkaa. Samalla ehdotetaan lannoiteverosta annettu laki ja fosforilannoiteverosta annettu laki yhdistettäväksi yhdeksi lannoiteverosta annetuksi laiksi ja fosforilannoiteverosta annettu laki ehdotetaan samalla kumottavaksi. Edellä esitetyn johdosta ehdotetaan lannoiteverosta annettuun lakiin tehtäväksi eräitä tarkistuksia.

4. Asian valmistelu

Lannoiteveron määräytymisperusteen muuttamisesta ja verotason korottamisesta on tehty päätös vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityk-

sen valmistelun yhteydessä. Muutosta koskeva hallituksen esitys on valmisteltu valtiovarainministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteistyönä.

5. Esityksen taloudelliset vaikutukset ja voimaantulo

Lannoiteveroa arvioidaan kannettavan noin 200 miljoonan kilon typpimäärästä ja noin 40 miljoonan kilon fosforimäärästä vuoden aikana. Veroa kertyisi vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityksen mukaisesti tyypestä noin 580 miljoonaa markkaa ja fosforista noin 70 miljoonaa markkaa. Vero vaikuttaisi lannoitteiden hintoihin niiden typpi- ja fosforipitoisuuden perusteella. Toisaalta tyypeä tai fosforia alle kaksi painoprosenttia sisältämättömistä lannoitteista ei kannettaisi lannoiteveroa lainkaan.

Sitä osaa lannoiteveron tuotosta, joka kattaa maataloustulolain mukaista maatalouden osuutta, ei oteta kustannuksena huomioon maataloustuotteiden hinnoista päätettäessä.

Esitys liittyy vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesitykseen. Lainmuutokset tulisivat voimaan 1 päivästä tammikuuta 1992.

6. Säättämisjärjestys

Lakiehdotuksista laki lannoiteverosta annetun lain muuttamisesta on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa uutta ja lisättyä veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset.

1.

Laki**lannoiteverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan lannoiteverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (881/79) 5 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on 2 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1019/88), jolloin nykyinen 5 kohta siirtyy 4 kohdaksi, sekä

muutetaan 1 §, 2 §, 4 §, 5 §:n 2 ja 3 kohdat ja 8 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 § 14 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1085/90), 4 § 14 päivänä kesäkuuta 1991 annetussa laissa (906/91) ja 5 §:n 3 kohta 2 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1019/88), näin kuuluviksi:

1 §

Lannoitteista, jotka sisältävät vähintään kaksi painoprosenttia typpeä tai fosforia, on suoritettava valtiolle lannoiteveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Lannoitteilla tarkoitetaan tässä laissa, eläin- ja kasvipöytäisiä lannoitteita lukuun ottamatta, lannoitelain (377/86) 2 §:n 1 kohdan mukaisia myytäväksi tarkoitettuja aineita ja valmisteita, joiden tyyppinimikkeet määräytyvät lannoiteasetuksen (383/86) 3 §:n 2 kohdan mukaan.

4 §

Lannoiteveroa on suoritettava typpikilolta 2,90 markkaa ja fosforikilolta 1,70 markkaa.

5 §

Verottomia ovat:

2) maahan tuodut lannoitteet, milloin ne maahan tuotaessa ovat tullittomia muun säädöksen kuin tullitariffilain (660/87) tai muun

sopimuksen kuin tulleva koskevan kansainvälisen sopimuksen nojalla, jollei tarkoitettussa säädöksessä tai sopimuksessa ole toisin säädetty tai määrätty,

3) lannoitteet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineina taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa, sekä

4) lannoitteet, jotka käytetään biologiseen prosessiin perustuvassa jäteveden puhdistuksessa.

8 §

Milloin maassa valmistettuja lannoitteita, joista lannoitevero on suoritettu, on viety maasta taikka siirretty vapaa-alueelle tai tullivarastoon, viejällä tai siirtäjällä on oikeus hakemuksesta saada vienti- tai siirtohetkellä voimassa ollutta lannoiteveroa vastaava palautus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992.

2.

Laki**fosforilannoiteverosta annetun lain kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §		2 §
Täten kumotaan fosforilannoiteverosta 14		Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
päivänä joulukuuta 1990 annettu laki (1084/		kuuta 1992.
90).		

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1991

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

1.

Laki**lannoiteverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan lannoiteverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (881/79) 5 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on 2 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1019/88), jolloin nykyinen 5 kohta siirtyy 4 kohdaksi, sekä

muutetaan 1 §, 2 §, 4 §, 5 §:n 2 ja 3 kohdat ja 8 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 § 14 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1085/90), 4 § 14 päivänä kesäkuuta 1991 annetussa laissa (906/91) ja 5 §:n 3 kohta 2 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1019/88), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Lannoitteista on suoritettava valtiolle lannoiteveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Lannoitteilla tarkoitetaan tässä laissa, eläin- ja kasvipörsäisiä lannoitteita lukuun ottamatta, lannoitelain (377/86) 2 §:n 1 kohdan mukaisia myytäväksi tarkoitettuja aineita ja valmisteita, joiden tyyppinimikkeet määräytyvät lannoiteasetuksen (383/86) 3 §:n 2 ja 3 kohdan mukaan.

4 §

Lannoiteveroa on suoritettava 35 penniä kilolta.

1 §

Lannoitteista, jotka sisältävät vähintään kaksi painoprosenttia typpeä tai fosforia, on suoritettava valtiolle lannoiteveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Lannoitteilla tarkoitetaan tässä laissa, eläin- ja kasvipörsäisiä lannoitteita lukuun ottamatta, lannoitelain (377/86) 2 §:n 1 kohdan mukaisia myytäväksi tarkoitettuja aineita ja valmisteita, joiden tyyppinimikkeet määräytyvät lannoiteasetuksen (383/86) 3 §:n 2 kohdan mukaan.

4 §

Lannoiteveroa on suoritettava *typpikilolta 2,90 markkaa ja fosforikilolta 1,70 markkaa.*

5 §

Verottomia ovat:

2) maahan tuodut lannoitteet, milloin ne maahan tuotaessa ovat tullittomia muun säädöksen kuin tullitariffilain (359/68) tai muun sopimuksen kuin tulleja koskevan kansainvälisen sopimuksen nojalla, jollei tarkoitettussa säädöksessä tai sopimuksessa ole toisin säädetty tai määrätty; sekä

3) lannoitteet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineina taikka välittömästi ensikäytössä tavarain valmistuksessa,

4) lannoitteet, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan metsän lannoitukseen, sekä

2) maahan tuodut lannoitteet, milloin ne maahan tuotaessa ovat tullittomia muun säädöksen kuin tullitariffilain (660/87) tai muun sopimuksen kuin tulleja koskevan kansainvälisen sopimuksen nojalla, jollei tarkoitettussa säädöksessä tai sopimuksessa ole toisin säädetty tai määrätty,

3) lannoitteet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineina taikka välittömästi ensikäytössä tavarain valmistuksessa, *sekä*

(4 kohta kumotaan)

Voimassa oleva laki

5) lannoitteet, jotka käytetään biologiseen prosessiin perustuvassa jäteveden puhdistuksessa.

8 §

Milloin maassa valmistettuja lannoitteita, joista lannoitevero on suoritettu, on viety maasta taikka siirretty vapaa-alueelle tai tullivarastoon, viejällä tai siirtäjällä on oikeus hakemuksesta saada sellaisista tuotteista suoritettua lannoiteveroa vastaava palautus.

Ehdotus

4) lannoitteet, jotka käytetään biologiseen prosessiin perustuvassa jäteveden puhdistuksessa.

8 §

Milloin maassa valmistettuja lannoitteita, joista lannoitevero on suoritettu, on viety maasta taikka siirretty vapaa-alueelle tai tullivarastoon, viejällä tai siirtäjällä on oikeus hakemuksesta saada *vienti- tai siirtohetkellä voimassa ollutta* lannoiteveroa vastaava palautus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1992.
